

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 300/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť V. J., B., zastúpenej advokátom JUDr. D. G., Advokátska kancelária, T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Topoľčany v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 177/92, postupom Krajského súdu v Nitre v konaniach vedených pod sp. zn. 20 Co 798/94, sp. zn. 7 Co 12/97, sp. zn. 7 Co 211/99, sp. zn. 7 Co 127/2004 a sp. zn. 7 Co 59/2008, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Cdo 164/2005 a sp. zn. 4 Cdo 269/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2012 doručená sťažnosť V. J. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Topoľčany

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 177/92, postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 20 Co 798/94, sp. zn. 7 Co 12/97, sp. zn. 7 Co 211/99, sp. zn. 7 Co 127/2004 a sp. zn. 7 Co 59/2008, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Cdo 164/2005 a sp. zn. 4 Cdo 269/2010.

Sťažovateľka v sťažnosti odcitovala znenie čl. 127 a čl. 48 ústavy a chronologicky opísala úkony označených súdov v konaní o jej návrhu na zaplatenie náhrad podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 229/1991 Zb.“) a zákona č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 42/1992 Zb.“). Z opisu uvedených procesných úkonov všeobecných súdov vyplýva, že v predmetnej veci vydal okresný súd postupne štyri rozsudky (7. októbra 1994, 4. októbra 1996, 23. februára 1999 a 26. februára 2004). Krajský súd o jednotlivých odvolaniach účastníkov rozhodoval vo viacerých konaniach, v ktorých vydal uznesenie č. k. 7 Co 12/97-316 z 29. apríla 1998, uznesenie č. k. 7 Co 211/99-378 z 10. mája 2001, rozsudok 7 Co 127/2004-487 zo 16. februára 2005 a napokon rozsudok sp. zn. 7 Co 59/2008 z 13. novembra 2008. Najvyšší súd o dovolaniach účastníkov konania proti rozsudkom krajského súdu zase rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 164/2005 z 30. januára 2008, ako aj uznesením sp. zn. 4 Cdo 269/2010 z 24. mája 2011.

Sťažovateľka na základe uvedeného žiadala vydať toto rozhodnutie:

„1. Okresný súd Topoľčany, v konaní sp. zn. 11C 177/92-277, sp. zn. 11C 177/92-307, sp. zn. 11C 177/92-353, sp. zn. 11C 177/92-458, porušil právo V. J., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

2. Krajský súd v Nitre, v konaní sp. zn. 20 Co 798/94, sp. zn. 7 Co 12/97-316, sp. zn. 7 Co 211/99-378, sp. zn. 7Co 127/2004-487, sp. zn. 7 Co 59/2008-542 porušil právo V. J., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní: sp. zn. 4 Cdo 164/2005, sp. zn. 4 Cdo 269/2010, porušil právo V. J., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

4. V. J. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v zmysle §127 od. 3 Ústavy Slovenskej republiky vo výške 1.327,- €

5. Právnemu zástupcovi sťažovateľky JUDr. D. G., T., sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (podanie sťažnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky), vo výške 127,16 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti musel vysporiadať v prvom rade s jej petítom. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je totiž

ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Označenie konaní pred okresným súdom a pred krajským súdom, v ktorých podľa názoru sťažovateľky došlo k porušeniu jej základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, totiž materiálne zodpovedajú číslu konania v zmysle § 173 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov. Podľa tohto ustanovenia spisová značka a k nej pripojené číslo listu písomnosti alebo vyhotoveného rozhodnutia tvorí číslo konania. Sťažovateľka zreteľne v petite označila žalované konania nie spisovou značkou, ale číslami konania identifikujúcimi rozhodnutia okresného súdu i krajského súdu, ktoré v priebehu konania boli vydané.

Popísaný nedostatok však nepredstavuje prekážku pre ďalší postup ústavného súdu, pretože hodnotenie sťažnostného petitu ako celku zreteľne a bez pochybností vymedzuje zásah [§ 50 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde], ktorým podľa sťažovateľky malo dôjsť k porušeniu jej základného práva. Sú ním postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 177/92, postup krajského súdu v odvolacích konaniach vedených pod sp. zn. 20 Co 798/94, sp. zn. 7 Co 12/97, sp. zn. 7 Co 211/99, sp. zn. 7 Co 127/2004 a sp. zn. 7 Co 59/2008, ako aj postup najvyššieho súdu v dovolaciach konaniach vedených pod sp. zn. 4 Cdo 164/2005 a sp. zn. 4 Cdo 269/2010.

2. Vychádzajúc z petitu predloženej sťažnosti ústavný súd v prvom rade nemohol opomenúť, že v konaní sp. zn. I. ÚS 40/02 už nálezom č. k. I. ÚS 40/02-46 z 2. júna 2003 vo vzťahu ku konaniu vedenému pred krajským súdom pod sp. zn. 7 Co 211/99 právoplatne konštatoval porušenie sťažovateľkinho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy. Konanie vedené pred krajským súdom pod sp. zn. 7 Co 211/99 pritom sťažovateľka pojala do sťažnostného petitu aj v tu predbežne prerokúvanej sťažnosti.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Z uvedeného je teda zrejmé, že sťažnosť sťažovateľky namietajúca postup krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 211/99 je neprípustná.

3. Vo vzťahu k odvolacím konaniam vedeným pred krajským súdom pod sp. zn. 20 Co 798/94, sp. zn. 7 Co 12/97, sp. zn. 7 Co 127/2004, ako aj vo vzťahu k dovolacím konaniam vedeným pred najvyšším súdom pod sp. zn. 4 Cdo 164/2005 a sp. zn. 4 Cdo 269/2010 ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03), podľa ktorej sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom a najvyšším súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03).

Z obsahu v sťažnosti rekapitulovanej chronológii bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že všetky v predchádzajúcom odseku vymedzené konania pred krajským súdom i najvyšším súdom boli už 12. marca 2012 (doručenie sťažnosti ústavnému súdu, pozn.) právoplatne ukončené (časovo posledné konanie – dovolacie konanie vedené pred najvyšším súdom pod sp. zn. 4 Cdo 269/2010 – bolo právoplatne ukončené 19. augusta 2011, pozn.). Ústavný súd by tak v konaní o predloženej sťažnosti za žiadnych okolností už nemohol naplniť definovaný účel základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov. V tejto časti je sťažnosť zjavne neopodstatnená.

Navyše nemožno opomenúť, že v konkretizovanej časti bola sťažnosť sťažovateľky podaná zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde limitujúcej právo sťažovateľa podať sťažnosť proti inému zásahu (v tomto prípade postupu žalovaných súdov).

4. Pokiaľ ide o konanie vedené pred krajským súdom pod sp. zn. 7 Co 59/2008, a tým aj o konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 11 C 177/92 (vzťah prvostupňového a odvolacieho konania), je podľa názoru ústavného súdu potrebné zrekapitulovať najprv časové súvislosti týchto konaní.

4.1 V odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 59/2008 krajský súd rozhodoval o odvolaní účastníka konania (žalovaného – P.) proti rozsudku okresného súdu č. k. 11 C 177/92-458 z 26. februára 2004. Rozsudkom č. k. 7 Co 59/2008-542 z 13. novembra 2008 krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil vo výroku o náhrade za živý a mŕtvy inventár týkajúcom sa sťažovateľky ako žalobkyne v 1. rade a žalobkyne v 3. rade a ďalej ho zmenil tak, že vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Krajský súd súčasne žalovanému nepriznal náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania.

Výroky odvolacieho rozsudku krajského súdu nadobudli právoplatnosť. Ústavný súd síce z príloh sťažnosti ani z jej obsahu nezistil presný dátum nadobudnutia právoplatnosti, avšak právoplatnosť nepochybne nastať musela, keďže žalovaný doručil 20. februára 2009 okresnému súdu dovolanie proti predmetnému odvolaciemu rozsudku krajského súdu, a to v časti o príslušenstve istiny priznanej sťažovateľke a žalobkyni v 3. rade a vo výroku o nepriznaní náhrady trov prvostupňového a odvolacieho konania.

Na základe dovolania žalovaného potom najvyšší súd ako súd dovolací uznesením sp. zn. 4 Cdo 269/2010 z 24. mája 2011 odmietol dovolanie proti výroku odvolacieho rozsudku o príslušenstve prisúdenej istiny a súčasne zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade trov konania, pretože tento výrok nebol krajským súdom dostatočne odôvodnený. V zrušenej časti bola vec vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd 12. júna 2012 telefonicky zistil, že krajský súd po vrátení veci ešte v intenciách dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu nerozhodol.

4.2 Na základe rekapitulovaných časových súvislostí žalovaných konaní možno jednoznačne ustáliť, že v čase doručenia sťažnosti sťažovateľky ústavnému súdu už o veci, ktorá tvorila predmet konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 11 C 177/92 a konania vedeného pred krajským súdom pod sp. zn. 7 Co 59/2008, bolo právoplatne rozhodnuté. Zásadným časovým okamihom v tomto smere bol deň nadobudnutia právoplatnosti zmeňujúceho výroku odvolacieho rozsudku krajského súdu. Týmto dňom totiž bola nastolená právna istota vo veci sporu o náhrady podľa zákona č. 229/1991 Zb. a podľa zákona č. 42/1992 Zb. Na tejto skutočnosti nič nezmenilo ani dovolanie žalovaného podané proti výroku o príslušenstve istiny prisúdenej sťažovateľke a žalobkyni v 3. rade, pretože v tejto časti dovolanie najvyšší súd odmietol.

V čase doručenia sťažnosti nebolo v uvedených konaniach (sp. zn. 11 C 177/92 a sp. zn. 7 Co 59/2008) v dôsledku zrušovacieho výroku dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu rozhodnuté už len o trovách konania, ktoré vznikli účastníkom konania v prvostupňovom i odvolacom konaní.

Ústavný súd tak dospel k záveru, že 12. marca 2012 sa už sťažovateľka nemohla nachádzať v stave právnej neistoty v otázke sporu, ktorý tvoril predmet konania pred okresným súdom a krajským súdom. Od momentu právoplatnosti rozsudku krajského súdu č. k. 7 Co 59/2008-542 z 13. novembra 2008, ktorý musel nastať v časovom intervale medzi 13. novembrom 2008 a 20. februárom 2009, totiž sťažovateľka nadobudla právnu istotu, že žalovaný je povinný jej zaplatiť ako náhradu za živý a mŕtvy inventár sumu 50 095 Sk s 19,5 % úrokom z omeškania od 3. novembra 1995 do zaplatenia a že voči žalovanému nemá nárok na žiadne ďalšie náhrady. Identifikovaná právna istota nijako neutrpela následným rozhodovaním najvyššieho súdu o dovolaní žalovaného. Sťažnosť je preto aj v tejto časti zjavne neopodstatnená. Súčasne je aj oneskorene podaná (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde) vzhľadom na už uvedený časový interval, počas ktorého zmeňujúci výrok odvolacieho rozsudku krajského súdu nadobudol právoplatnosť.

5. Ústavný súd považoval za potrebné poukázať aj na závažný nedostatok predloženej sťažnosti, ktorým je úplná absencia jej odôvodnenia. Sťažovateľka v sťažnosti

iba popísala chronologický priebeh napadnutých konaní a sformulovala petit bez toho, aby ho akokoľvek odôvodnila. Odôvodnený je iba návrh na priznanie finančného zadosťučinenia.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí okrem iného obsahovať aj odôvodnenie.

Nedostatok odôvodnenia predloženej sťažnosti bráni ústavnému súdu pristúpiť k posúdeniu jej opodstatnenosti. Nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľky nie je ústavný súd povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05).

V tejto súvislosti neušiel pozornosti ústavného súdu fakt, že sťažovateľka sa skoršou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. februára 2012 domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred okresným súdom a v konaniach pred krajským súdom a najvyšším súdom. Túto jej sťažnosť ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 80/2012-11 z 21. februára 2012 odmietol pre nesplnenie predpísaných náležitostí, a to z dôvodu nekonkrétne formulovaného petitu, absencie odôvodnenia navrhovanej sumy finančného zadosťučinenia a absencie potrebných formálnych náležitostí sťažnosti (nepodpísaná sťažnosť).

Ústavný súd konštatuje, že v tu predbežne prerokovanej sťažnosti už sťažovateľka uvedené nedostatky predchádzajúcej sťažnosti odstránila, čo ale nič nemení na už konštatovanom absolútnom nedostatku odôvodnenia sťažnostného petitu. Ústavný súd je povinný rešpektovať dispozičnú zásadu viažucu sa na začatie konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorá znamená, že navrhovateľ (sťažovateľ) je oprávnený dať svojmu návrhu konkrétny obsah, ale súčasne nesie aj zodpovednosť za obsahovú kvalitu návrhu. V reláciách sťažnosti sťažovateľky preto nemožno od ústavného súdu očakávať akési „domýšľanie“ dôvodov jej sťažnosti len na základe chronológie namietaných konaní

v spojení s petitom sťažnosti. Ústavný súd totiž v konaniach o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov stabilne nehodnotí iba postup všeobecného súdu v žalovanom konaní, ale aj právnu a skutkovú zložitost' prerokúvanej veci a správanie účastníkov konania, ktorého charakter z chronológie procesných úkonov okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v označených konaniach nemožno v potrebnej miere ustáliť.

Ústavný súd tak uzatvára, že predložená sťažnosť taktiež nespĺňa predpísané náležitosti.

6. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími návrhmi prednesenými sťažovateľkou v jej návrhu na rozhodnutie (finančné zadost'učinenie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júna 2012